

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 7

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, torek 10. januarja 1939

NAROČNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 10.— dia,
dostavljen na dom 12.— dia, tujina 25.— dia

Cena
din 1.—

Chamberlain in Halifax v Parizu

Nervoznost v Londonu zaradi neinformiranosti o Chamberlainovih namerah — Stališče Francije do italijanskih zahtev ostane nespremeneno — V Parizu so pripravljani pogajati se z Rimom samo pod pogojem, da se pogajanja ne dotaknejo integritete francoskega ozemlja

LONDON, 10. januarja. Ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax sta davi odpotovala iz Londona v Pariz, kjer se sestaneja s francoskim ministrskim predsednikom Daladierjem in zunanjim ministrom Bonnetom, nato pa nadaljujeta potovanje v Rim. Pred odpotovanjem je bila sinoči važna seja ministrskega sveta, na kateri so se obravnavale glavne politične smernice v posameznih aktualnih vprašanjih, ki bodo predmet razgovorov med angleškimi in italijanskimi državniki v Rimu. Kakor se zatrjuje, bodo v Rimu razpravljali o vprašanjih Španije, Sredozemlja, zblizanja med vesilcami, ureditve podrobnosti sporazuma med Veliko Britanijo in Italijo in vseh drugih zadev, ki so v zvezi z zagotovitvijo evropskega miru in ki zanimajo obe veselili.

NERVOZNOST V LONDONU.

LONDON, 10. jan. V angleških političnih krogih se opaža s potovanjem Chamberlaina in Halifaxa velika nervoznost. Ta nervoznost izvira iz dejstva, da stoji Chamberlain znova pred važnim odločitvami in bi se mogoče vrnil iz Rima enako, kakor iz Monakovega. Ako njegov načrt uspe, potem je mogoče pričakovati nov preokret položaja na Sredozemlju. Toda nervoznost povzroča prav to, da nihče ne ve, kako se bo to zgodilo in, ali ne bo Velika Britanija prevzela s tem na sebe nove odgovornosti in obveznosti. Kakor je znano, je Chamberlain doslej že večkrat izjavil v spodnji zbornici, da ne more povedati, o čem bo vse v Rimu govoril, ker se položaj skoraj vsak dan spreminja. Včeraj je bilo zaradi tega zunanje ministrstvo prišljeno izdati uradno poročilo, v katerem v pomirjevanju javnosti pravi, da Chamberlain ne gre v Rim z izdanim načrtom, ker želi, da bodi program čim obširnejši in ne vsprejeti omejen. Halifax je bil sprejel po sinočnji seji vlade francoskega poslanika in za obvestil o sklepih. Na drugi strani se pa kljub temu trdovratno zatrjuje, da se je Chamberlain za pot v Rim temeljito pripravil in dobro ve, o čem bo v Rimu govoril.

STALIŠČE FRANCIE.

PARIZ, 10. jan. Angleški ministrski predsednik Chamberlain in zunanji minister Halifax sta prišla danes dopoldne v Pariz, kjer se sestaneja popoldne z Daladierjem in Bonnetom. Daladier je imel sinoči daljšo konferenco z zunanjim min. Bonnetom, na kateri so bile določene še zadnje podrobnosti o današnji konferenci s predstavnikom Anglije. V francoskih političnih krogih se naglašja, da so Daladier in ostali francoski državniki v zadnjem času zadosti jasno poudarili francosko odločnost do vseh doslej uradno še neizrečenih italijanskih aspiracij na Sredozemlju in v Afriki. Obenem so naglasili, da ne bo mogel francoskega stališča spremeniti noben posredovalec, bi kdorkoli, ako se italijanske težnje ne bodo same prilagodile stvarnim dejstvom. Zato menijo v Parizu, da je sedaj odvisno vse izključno od Mussolinija samega. Ne ve se tudi še, ali bo Mussolini ob priliki Chamberlainovega in Halifaxovega obiska sploh sprožil vprašanje italijansko-francoskih odnosov. Ako bo to vprašanje sprožil, potem mu bo Chamberlain lahko dal neke informacije in navzven glede onih italijanskih zahtev, o katerih bi Francija bila pripravljena pogajati se z Italijo. Nekateri celo trdijo, da bi ti Chamberlainovi navsesti mogli utreti pot poznejši skupni italijansko-francosko-angleški konferenci. Prvi pogoj za to pa bi bila dokončna rešitev španskega vprašanja.

KOMENTAR URADNE AGENCIJE.

PARIZ, 10. jan. Avala. Agencija Havas poroča: Rimsko potovanje angleških državnikov je znova aktualiziralo vprašanje italijanskih zahtev nasproti Franciji. Stališče Francije do teh zahtev je bilo določeno že v zadnjih Daladierjevih govorih. To pomeni v kratkem, da o integriteti Francije pri eventualnih pogajanjih sploh ne more biti govora. Tako pomeni Džibuti za Francijo strateško važna postojanka in oporišče francoske

vzhodnoafriške mornarice. Uprava Sueškega prekopca, v kateri ima Francija 50% delež, je pokazala tudi v italijansko-abe-sinskem konfliktu vsjo širokogrudnost. Po polnoma logično je, da ima v vodstvu Francija 19. Anglija 10. Egipt 2 ter Holandija 1 upravne svetnike. Ako Italija nima delež, tudi ne more biti zastopana v upravnem svetu. Sicer pa leži odločitev glede sueških koncesij pri vladi Egipta. Tunizija je zopet najvažnejši sredomorski ključ Francije. Tunizijsko prebivalstvo se je prostovoljno priključilo k Franciji in vztraja, kakor so zadnji dogodki pokazali, pri svoji volji, da ostane pri Franciji. Ako Italija sporazum z dne 7. I. 1935. razveljavlja, čeprav ga je rimski parlament ratificiral, smatra tudi Francija, da ni več veljaven. Francija si je vedno želela sporazuma z Italijo in si ga želi tudi sedaj, toda samo pod pogojem, da fašistična vlada uredi svoje odnose do Francije. To je stališče Francije in obenem tudi stališče Anglije, kar bo pokazal tudi današnji pariški sestanek francoskih in angleških državnikov.

Položaj pri Mukačevu

DVA UKRAJINSKA POSLANCA V BUDIMPEŠTI. ZBIRANJE MADZARSKIH IN ČESKO-SLOVAŠKIH ČET NA MADZARSKO-UKRAJINSKI MEJI.

BUDIMPEŠTA, 10. januarja. Kot zastopnika vlade Karpatske Ukrajine sta prispeela sem poslanca Bastjanko in Dolnajt ter predložila madzarski vladi načrt, po katerem naj bi Madzarska odstopila Karpatski Ukrajini mesti Užhorod in Mukačev v zameno za 25 vasi, ki pripadajo sedaj Karpatski Ukrajini. Madzarska vlada je načrt odločno odklonila in tudi vsako debato o tem vprašanju.

BUDIMPEŠTA, 10. januarja. Uradno se poroča, da je madzarska vlada zaradi zadnjih dogodkov na madzarsko-ukrajinski meji okrepila na severni meji svoje čete. Obenem je poslala madzarska vlada v Prago novo noto, v kateri zahteva, da se takoj store potrebni koraki, ki naj one

mogočijo vsak nadaljnji spopad. V nasprotnem primeru bo madzarska vlada prisiljena seči po zanesljivejši obrambi. Razen tega zahteva plačilo odškodnine za nastalo škodo.

BUDIMPEŠTA, 10. januarja. Tukajšnji listi poročajo iz Mukačeva, da izgleda na madzarsko-ukrajinski meji kakor na bojišču. Na ukrajinski strani se zbirajo močni oddelki česko-slovaške vojske z oklopnimi avtomobili, tanki in topovi. Vse ozemlje izgleda kakor pred neposrednim spopadom. Po teh vesteh je nastal včeraj zjutraj v bližini Mukačeva nov spopad. Nasproti Mukačevu stoji okoli 6000 česko-slovaških vojakov.

Dve španski ofenzivi

NACIONALISTI POROČAJO O NOVM NAPREDOVANJU, REPUBLIKANCI PA ZATRJUJEJO, DA SO SAMI IZRAVNALI FRONTO.

BURGOS, 10. januarja. Nacionalistične čete so včeraj znatno napredovale. Vzhod no od Leride sta se strnili dve armadi, ki sta doslej ločeno operirali vsaka s svoje strani. Nacionalistične čete so zasedle pri tem več važnih vasi. Z združitvijo obeh armad se je dosežena fronta skrajšala za 25 km. Na desnem krilu smo zavzeli Es pulado de Francelli. Po vesteh iz glavnega stanja so skušali republikanci izenačiti izgube v Kataloniji z ofenzivo na kordobski fronti, kar še jim pa ni posrečilo.

BARCELONA, 10. januarja. Republikanski poročilo priznava delne uspehe nacionalistov na katalonski fronti, vendar jim ne pripisuje posebne važnosti. Vzhodno od Leride so republikanske čete same izravnale fronto, da so prišle v boljše položaje. Na estremadurski fronti se ofenziva republikancev nadaljuje. Katalonska vlada je odredila splošno mobilizacijo, da se poveča odpor na fronti.

LONDON, 10. jan. Po poročilih iz Barcelone je general Miaja, ki vodi ofenzivo republikanskih čet na estremadurskem

bojišču, v zadnjih šestih dneh napredoval 70 kilometrov globoko v ozemlje, ki je bilo do sedaj pod kontrolo čet generala Franca. Zasedel je važno železniško križišče ter s tem prerezal železniško zvezo med nacionalistično fronto in Burgosom. Republikanska vlada zatrjuje, da je moral zaradi nenadne ofenzive republikanskih čet general Franco odklopiti najmanj eno divizijo s katalonskega bojišča, zato se je njegova ofenziva na tem odseku zlomila. Vest, po kateri je general Franco v zadnjem času pripeljal nove čete iz španskega Maroka, še ni mogoče kontrolirati. Vlada generala Franca zanikuje vse vesti republikanske vlade ter pravi, da niso dosegli republikanci na estremadurskem bojišču nikakih uspehov. Obratno, prvi burgoška vlada, so čete generala Franca zasedle v teku včerajšnjega dne 19 vasi v Kataloniji ter imajo v oblasti vsvo urgoško ravnino.

Vremenska napoved. Še nadalje milo vreme, ponoči mrzlo, nekoliko oblačno.

Zapiski

Za vsak primer

Pred dnevi je pozval angl. zeni minister Hoare Belisha po radiu angleško prebivalstvo, zlasti ono izven Londona, da javi natančen popis svojih stanovanj in število družine, da bi angleško vojno ministrstvo na ta način dobilo točen pregled vseh prostorov, katerih bi zamogo razpolagati, da vanje porazmesti osem milijonov angleških otrok v slučaju sile. »Vprašate me kdaj naj se to zgodi. Na to vam odgovorjam, takor, najkasneje pa do konca prihodnjega meseca. Gre za to, da se ves narod čuti kot družina in da s složnim sodelovanjem omogoči otrokom, ki bi iskali zavetja, topel sprejem. Čim bolj boste upoštevali poziv, tem manjše bo breme za vsakogar, zlasti, če se upošteva da živi že danes vsaj četrtina naših otrok v varnih, manj izpostavljenih predelih.

Nov gigantski načrt USA

V Washingtonu se resno bavijo z načrtom izgradnje najnovije avtostrade, ki bi vodila iz Zedinjenih držav preko Kanade na skrajni konec Aljasko in ki naj bi omogočila najkrajšo zvezo z neko sedenjo silo. Realizacija tega načrta bi zahtevala investicij za nekaj sto milijonov dolarjev. Tudi ta načrt spada v sistem najnovije aktivnejše ameriške obrambne politike.

Veleprodukcija kristjanov na Poljskem

Na Poljskem se opaža splošen beg iz židovske vere. Večina Židov prestopa k rimsko-katoliški veroizpovedi. V nekaterih krajih se jih toliko prijavlja, da so župniki prisiljeni, organizirati trimesečne pripravljane tečaje za Žide. Poljska vlada se trudi, kolikor more, da bi preprečila velikanski priliv poljskih Židov, izgnanih iz Nemčije in Gdanska. Opozorila je tudi zdanski senat, da bo prisiljena storiti izredne ukrepe, če ne preneha z izganjanjem Židov, poljskih državljanov iz svobodnega mesta. Te dni se bodo znova začela nemško-poljska pogajanja o rešitvi premoženjskih vprašanj poljskih Židov, ki so bili izgnani iz Nemčije.

Angleži skrbje za imperfalno zavest

V Londonu je v teku širokopotezna akcija, ki naj zajame ne le vsig. ali, narod doma, marveč tudi v vseh dominijih in kolonijah. Gre za osnovanje Wv. Youth homea doma mladine, za katero bo zbirala mladina belokopnega imperija s solskimi nabiralnimi dnevi v najkrajšem času 100.000 fun. ali okroglo 30.000.000 din, s katerimi bodo v Londonu zgradili celo Solsko četrtr razkošnih zgradb s predavalnicami, higijenskimi napravami in kar spada k pojmu angleškega komforta. V teh domovih se naj bi stalno zbirala solska mladina iz vseh krajov angleškega imperija in s predavanji in sluhil gojila ču-povezanosti imperija. Oni bo na demokratični osnovi in ne kopija domov Hitlerjeve mladine.

Podobne skrbi Francozov

V Parizu, po vsej Franciji in v kolonijah so v zvezi z najnovjšimi dogodki osnovali zvezo vsučeljskih mladine francoskega imperija, ki naj goji zavest skupnosti vseh francoskih področij.

Problem emigracije

Emigracija ne more rešiti vprašanja za polstve naroda. Treba je razširiti delovni trg, predvsem pa zvišati možnost dela. Emigrirati je mogoče samo nekaj časa, povečati produkcijo in zaposliti pa je trajnejša in stalnejša stvar. (Gykov, Praga.)

